

OBSAH

PODĚKOVÁNÍ	7
ÚVOD	9
1. SOCIALIZACE V OBDOBÍ DOSPÍVÁNÍ	13
1.1 Dospívání a vliv kultury, v níž žijeme	14
1.1.1 Sociokulturní teorie kognitivního a psychosociálního vývoje	16
1.1.2 Adolescentní subkultura	18
1.2 Jak ovlivňuje socializaci dospívajících rodina	21
1.2.1 Výchovné styly v rodinách dospívajících	23
1.3 Význam školy a učitelů pro rozvoj dospívajících	28
1.4 Význam vrstevnické skupiny v procesu socializace dospívajících	33
1.5 Je dospívání obdobím bouře a stresu?	36
2. SOCIÁLNÍ DOVEDNOSTI STUDENTŮ STŘEDNÍCH ŠKOL	41
2.1 Kompetence, schopnosti, dovednosti...	43
2.2 Předpoklady rozvoje sociálních dovedností ve škole	44
2.3 Projevy sociálních dovedností studentů	48
2.4 Výzkumy sociálních dovedností ve školách	53
3. PŮSOBNÍ UČITELŮ NA ROZVOJ SOCIÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ	57
3.1 Profesní kompetence učitelů středních škol	61
3.2 Všestrannost pedagogické práce	65
3.3 Edukační styl učitele jako forma vztahu se studentem	67
3.4 Co si studenti myslí o edukačním stylu svých třídních učitelů	71
4. PODPORA ROZVOJE UČEBNÍCH STRATEGIÍ DOSPÍVAJÍCÍCH VE ŠKOLNÍM PROSTŘEDÍ	79
4.1 Principy zprostředkovaného učení	81
4.2 Jak se studenti učí a jakou roli v tom mohou sehrát učitelé	85

5. ŠKOLNÍ TŘÍDA JAKO VÝZNAMNÁ SOCIÁLNÍ SKUPINA	91
5.1 Resilience školních tříd	100
5.2 Klima třídy a školy a jeho vliv na rozvoj dospívajících	103
5.3 Jak popisují atmosféru ve škole studenti z našeho projektu	110
6. ŠKOLNÍ ÚSPĚŠNOST A MOTIVACE DOSPÍVAJÍCÍCH KE ŠKOLNÍ PRÁCI	117
6.1 Motivace dospívajících ke školní práci a studiu	118
6.1.1 Druhy motivace studentů ve škole	119
6.1.2 Význam učitelů a vrstevnické skupiny pro motivaci ke školní práci	122
6.2 Motivace studentů a učitelů na vybraných středních školách	127
6.2.1 Vzájemné souvislosti mezi výsledky zjištěnými na středních školách	131
6.3 Vnímaná akademická účinnost	135
7. PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ V DOSPÍVÁNÍ	145
7.1 Projevy rizikového chování ve školách	147
7.2 Přístupy škol k rizikovému chování studentů	153
8. PROGRAMY ROZVOJE SOCIÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ VE ŠKOLNÍCH TŘÍDÁCH	157
8.1 Principy účinných rozvíjejících a preventivních programů	160
8.2 Metody evaluace programů využitých ve školních třídách	166
8.2.1 Konkrétní příklady evaluace programů	168
8.3 Diagnostika školní třídy	172
8.4 Jak lze se studenty pracovat na našich středních školách	177
8.5 Příklad realizace sociálně psychologického výcviku na středních školách	180
PŘÍLOHA – PŘÍKLADY TECHNIK POUŽITÝCH PŘI PRÁCI SE STUDENTY	201
LITERATURA	209
REJSTŘÍK	225